

Rapport fra forvaltningsrevisjon av flyktingetjenesten

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lierne kommune

Møtedato

15.09.2020

Saknr

15/20

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 217, TI - &58**Arkivsaknr** 20/89 - 7**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av flyktingetjenesten til orientering og legger den fram for kommunestyret med denne innstillingen:

1. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at arbeidet i flyktingetjenesten skjer i tråd med lov- og regelverk. Kommunestyret ber rådmannen om å særlig følge opp revisors anbefalinger om å:
 - a. Utstede deltakerbevis til alle etter fullført introduksjonsprogram
 - b. Rette opp feil i registreringer i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) i tidsrommet 2015-2020, i samarbeid med IMDi
 - c. Ta i bruk samarbeidsavtalen med NAV, som et verktøy for kommunens integreringsarbeid
 - d. Følge rettledninger i introduksjonsloven § 6 samt IMDi's veileder, ved utarbeiding av flyktingers individuelle planer
 - e. Sikre at kommunestyrets vedtak som gjelder flyktinger og integrering følges opp
2. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.
3. Rådmannen bes rapportere til kontrollutvalget om hvilke tiltak som er satt i verk for å følge opp revisors anbefalinger innen 31.03.2021.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon - flyktingetjenesten

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte i sak 15/19 en forvaltningsrevisjon av flyktingetjenesten. Revisjon Midt-Norge fikk i oppdrag å undersøke om kommunen har lagt til rette for at bosatte flyktinger skal bli integrert, dette ved å svare på følgende spørsmål:

- Får flyktinger med rett til det, tilbud om bolig, barnehageplass, plass i SFO og plass ved nærmeste grunnskole?
- Gjennomfører flyktingene introduksjonsprogrammet med opplæring i norsk og samfunnskunnskap?
- Hvor stor andel av flyktingene deltar i arbeidsliv og utdanning etter gjennomført introduksjonsprogram?
- Legger kommunen tilfredsstillende til rette for integrering gjennom programmet "Fra innvandrere til innbygger", samt i uformelle arenaer som frivillighet, idrettslag og andre møtepunkter?
- Blir de vedtak kommunestyret fatter om flyktinger og integrering, samt kommunens planer for integrering, fulgt opp av kommuneadministrasjonen?

Revisor konkluderer med at det er alvorlige mangler ved kommunens integreringsarbeid. Konklusjonen er begrunnet i resultatene som viser at:

Flyktingene får tilbud om bolig, men flere har hatt til dels dårlig standard. En av familiene fikk tilbud om en bolig som er karakterisert som ubeboelig og forlot kommunen etter kort tid. Flyktingene får tilbud om barnehageplass, plass i SFO og plass ved nærmeste grunnskole.

Deltakelsen i introduksjonsprogrammet har vært 100%, kommunen har også gitt nødvendig opplæring i språk og samfunnskunnskap. Kommunen har likevel ikke klart å få mer enn hver sjettede deltaker ut i arbeidsrettet praksis. Det er bedre enn landsgjennomsnittet, men dårligere enn sammenlignbare kommuner i Trøndelag.

Revisor har funnet mangler ved mange av de individuelle planene. Flere av dem oppfyller ikke kravene som stilles til slike planer i introduksjonsloven, mens andre er lite egnet for å planlegge videre programforløp for flyktingene.

Bare 4 av 28 deltakere i introduksjonsprogrammet har fått deltakerbevis, som blant annet kan være viktig ved søknad om arbeid. Også dette i strid med introduksjonsloven.

Flyktingenes deltakelse i introduksjonsprogrammet er ikke registrert. Revisor vurderer dette som "relativt alvorlig". Registreringen er en del av dokumentasjonen som ligger til grunn for myndighetenes vurdering av permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap.

Kommunen har en samarbeidsavtale med NAV, som ikke fungerer etter intensjonen.

18 prosent av flyktingene er sysselsatt. Det er lavere enn sammenlignbare kommuner i fylket. Den lave sysselsettingsgraden kan skyldes forhold som kommunen ikke kan gjøre noe med, det kan også være ulikheter i registreringen mellom kommunene.

I prosjektet "Fra flyktning til innbygger" er de fleste tiltakene gjennomført, uten at man nødvendigvis har nådd resultatene. Revisor understreker at de opprinnelige målsettingene i prosjektet var å få i gang prosesser, ikke å nå tallfestede mål.

Revisor konkluderer med at administrasjonen ikke har oppfylt kommunestyrets vedtak om bygging og kjøp av boliger.

Kommunestyret vedtok høsten 2019 å sette i verk flere tiltak for flyktingene. Revisor konkluderer med at selv om deler av vedtaket er fulgt opp, har administrasjonen likevel ikke fulgt opp viktige deler av det; det er ikke etablert arenaer og rutiner for å håndtere konflikter, det er ikke gjennomført holdningsskapende arbeid blant elever i skolen og det er ikke jobbet godt nok for å få flyktingene i arbeid.

På denne bakgrunnen har revisor gitt anbefalinger om at rådmannen:

- Utsteder deltakerbevis til alle etter fullført introduksjonsprogram
- Retter opp feil i registreringer i Nasjonalt introduksjonsregister
- Tar i bruk samarbeidsavtalen med NAV, som et verktøy for kommunens integreringsarbeid
- Følger rettledninger i introduksjonsloven § 6 samt IMDi's veileder, ved utarbeiding av flyktingers individuelle planer
- Sikrer at kommunestyrets vedtak som gjelder flyktinger og integrering følges opp

Vurdering og konklusjon

Rapporten viser at Lierne kommune har flere mangler i integreringsarbeidet. Noen av dem er potensielt svært alvorlige for flyktingenes muligheter til å få arbeid, og fast opphold og statsborgerskap. Rapporten gir et inntrykk av at kommunen så langt ikke har hatt tilstrekkelig systematikk i integreringsarbeidet. Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å sende saken til kommunestyret med revisors anbefalinger.

